

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 14.9.2016
COM(2016) 593 final

2016/0280 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o avtorskih pravicah na enotnem digitalnem trgu

(Besedilo velja za EGP)

{SWD(2016) 301 final}

{SWD(2016) 302 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Z razvojem digitalnih tehnologij se je spremenil tudi način ustvarjanja, produciranja, distribucije ter izkoriščanja del in drugih zaščiteneh predmetov urejanja. Pojavili so se tudi novi akterji in novi poslovni modeli. V digitalnem okolju se je okreplila čezmejna uporaba avtorsko zaščiteneh vsebin in so se potrošnikom ponudile nove priložnosti za dostopanje do njih. Cilji in načela okvira EU za avtorske pravice še vedno veljajo, vendar jih je treba prilagoditi tem novim okoliščinam. Posredovanje na ravni EU je potrebno tudi zato, da se prepreči razdrobljenost na notranjem trgu. Ob upoštevanju tega je bila maja 2015 v strategiji za enotni digitalni trg¹ izražena potreba „za zmanjšanje razlik med nacionalnimi ureditvami avtorskih pravic in za širši spletni dostop uporabnikov v EU do avtorskih del“. V navedenem sporočilu je bil poudarjen tudi pomen izboljšanja čezmejnega dostopa do avtorsko zaščiteneh vsebin, krepitev novih vrst uporabe na področju raziskav in izobraževanja ter jasne opredelitve vloge spletnih storitev pri distribuciji del in drugih predmetov urejanja. Komisija je decembra 2015 izdala sporočilo z naslovom „Na poti k sodobnemu, bolj evropskemu okviru za avtorske pravice“². V njem so opisani ciljni ukrepi in dolgoročna vizija za posodobitev pravil EU o avtorskih pravicah. Ta predlog je eden od ukrepov za obravnavo specifičnih vprašanj, opredeljenih v navedenem sporočilu.

Izjeme in omejitve na področju avtorskih in sorodnih pravic so harmonizirane na ravni EU. Nekatere od teh izjem so namenjene izpolnjevanju ciljev javnih politik, med drugim na področju raziskav in izobraževanja. Ker pa so se v zadnjem obdobju pojavile nove vrste uporabe, še ni povsem jasno, ali so te izjeme še vedno ustrezne za doseganje pravičnega ravnovesja med pravicami in interesi avtorjev in drugih imetnikov pravic na eni ter uporabnikov na drugi strani. Poleg tega so te izjeme še vedno določene na nacionalni ravni, zato pravna varnost pri čezmejni uporabi ni zagotovljena. Komisija je v zvezi s tem opredelila tri področja ukrepanja, in sicer digitalno in čezmejno uporabo na področju izobraževanja, besedilno in podatkovno rudarjenje na področju znanstvenih raziskav ter ohranjanje kulturne dediščine. Cilj je, da se zagotovi zakonitost nekaterih, tudi čezmejnih vrst uporabe na teh področjih. S posodobljenim okvirom za izjeme in omejitve bodo raziskovalci pridobili jasnejši pravni prostor za uporabo inovativnih raziskovalnih orodij za besedilno in podatkovno rudarjenje, učitelji in učenci bodo lahko v celoti izkoristili digitalne tehnologije na vseh ravneh izobraževalnih ustanov, ustanove za varstvo kulturne dediščine (npr. javno dostopne knjižnice ali muzeji, arhivi in ustanove za varstvo filmske ali avdio dediščine) pa bodo pridobile podporo pri svojih prizadevanjih za ohranitev kulturne dediščine, od česar bodo nazadnje imeli korist vsi državljani EU.

Kljub temu, da bi morale digitalne tehnologije olajšati čezmejni dostop do del in drugih predmetov urejanja, še vedno obstajajo ovire, zlasti v zvezi z uporabo in deli, pri katerih je prenos pravic kompleksen. To velja tudi za ustanove za varstvo kulturne dediščine, ki želijo zagotoviti spletni dostop, vključno s čezmejnimi dostopom, do razprodanih del iz svojega kataloga. Zaradi teh ovir se evropskim državljanom zmanjšujejo priložnosti za dostop do kulturne dediščine. Ta predlog navedene probleme obravnava z uvedbo posebnega mehanizma za lažje sklepanje licenčnih sporazumov za razširjanje razprodanih del s strani ustanov za varstvo kulturne dediščine. Avdiovizualna dela EU kljub vse večjemu pomenu

¹ COM(2015) 192 final.

² COM(2015) 626 final.

platform za video na zahtevo predstavljajo le tretjino vseh del, ki so potrošnikom na voljo na takšnih platformah. Tudi to pomanjkanje razpoložljivosti delno izvira iz kompleksnosti postopka prenosa pravic. Ta predlog vključuje ukrepe, namenjene olajšanju postopka licenciranja in prenosa pravic. S tem bi se olajšal čezmejni dostop potrošnikov do avtorsko zaščitene vsebine.

Z razvojem digitalnih tehnologij so se pojavili novi poslovni modeli in se je okrepila vloga interneta kot glavnega trga za distribucijo avtorsko zaščitene vsebine in dostop do njih. V tem novem okviru se imetniki pravic soočajo s težavami pri licenciranju svojih pravic in uveljavljanju nadomestil za spletno distribucijo njihovih del. To bi lahko ogrozilo razvoj evropske ustvarjalnosti in produciranja ustvarjalnih vsebin. Zato je treba zagotoviti, da bodo avtorji in imetniki pravic prejeli pošten delež vrednosti, ustvarjene z uporabo njihovih del in drugih predmetov urejanja. Ob upoštevanju navedenega ta predlog vključuje ukrepe, namenjene izboljšanju položaja imetnikov pravic pri pogajanjih in uveljavljanju nadomestil za izkoriščanje njihovih vsebin s strani spletnih storitev, ki zagotavljajo dostop do vsebin, ki jih naložijo uporabniki. Poštena delitev vrednosti je potrebna tudi zato, da se zagotovi vzdržnost sektorja medijskih publikacij. Medijske hiše se soočajo s težavami pri licenciranju svojih publikacij na spletu ter pridobivanju poštenega deleža z njimi ustvarjene vrednosti. To bi lahko vplivalo tudi na dostop državljanov do informacij. Ta predlog vključuje nove pravice za medijske hiše, s čimer bi se olajšalo spletno licenciranje njihovih publikacij, povračilo njihovih naložb in uveljavljanje njihovih pravic. Obravnava tudi obstoječo pravno negotovost v zvezi z možnostjo, da vsak založnik prejme delež nadomestila za uporabo del na podlagi izjeme. Avtorji in izvajalci so v svojih pogodbenih razmerjih pri licenciranju svojih pravic pogosto v podrejenem pogajalskem položaju. Poleg tega je preglednost prihodkov, ustvarjenih z uporabo njihovih del ali izvedb, pogosto še vedno omejena. To vpliva tudi na nadomestila avtorjem in izvajalcem. Ta predlog vključuje ukrepe za večjo preglednost in bolj uravnotežena pogodbeno razmerja med avtorji in izvajalci na eni strani ter tistimi, na katere prenesejo svoje pravice, na drugi strani. V splošnem se pričakuje, da bodo ukrepi iz naslova IV predloga, ki so namenjeni oblikovanju dobro delujočega trga za avtorske pravice, srednjeročno pozitivno vplivali na produkcijo in razpoložljivost vsebin ter pluralnost medijev, od česar bi imeli korist tudi potrošniki.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Strategija za enotni digitalni trg predstavlja vrsto pobud, katerih cilj je oblikovati notranji trg za digitalne vsebine in storitve. Decembra 2015 je Komisija naredila prvi korak s sprejetjem predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o zagotavljanju čezmejne prenosljivosti storitev spletnih vsebin na notranjem trgu³.

Cilj tega predloga je obravnavati več ciljnih ukrepov, navedenih v sporočilu z naslovom „Na poti k sodobnemu, bolj evropskemu okviru za avtorske pravice“. Drugi ukrepi iz navedenega sporočila so zajeti v Predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi pravil glede uveljavljanja avtorskih in sorodnih pravic, ki se uporabljajo za določene spletne prenose radiodifuzijskih hiš in retransmisije televizijskih ter radijskih programov⁴, Predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o čezmejni izmenjavi med Unijo in tretjimi državami izvodov v dostopnem formatu določenih del in drugih predmetov urejanja, zaščitene z avtorskimi in sorodnimi pravicami, v korist slepih in slabovidnih oseb ter oseb z drugimi motnjami branja⁵ in Predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o določenih

³ COM(2015) 627 final.

⁴ COM(2016) 594 final.

⁵ COM(2016) 595 final.

dovoljenih uporabah del ali drugih predmetov predmetov urejanja, zaščiteneh z avtorskimi in sorodnimi pravicami, za slepe in slabovidne osebe ter osebe z zmanjšano možnostjo branja, ter o spremembi Direktive 2001/29/ES o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi⁶, ki so bili sprejeti istega dne kot ta predlog direktive.

Ta predlog je skladen z obstoječim pravnim okvirom avtorskega prava EU. Predlog temelji na Direktivi 96/9/ES⁷, Direktivi 2001/29/ES⁸, Direktivi 2006/115/ES⁹, Direktivi 2009/24/ES¹⁰, Direktivi 2012/28/EU¹¹ in Direktivi 2014/26/EU¹² ter dopolnjuje v njih določena pravila. Navedene direktive in ta predlog prispevajo k delovanju notranjega trga, zagotavljajo visoko raven zaščite imetnikov pravic ter olajšujejo prenos pravic.

Ta predlog dopolnjuje Direktivo 2010/13/EU¹³ in predlog¹⁴ o njeni spremembi.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Ta predlog bi olajšal izobraževanje, pospešil razvoj, izboljšal širjenje evropskih kultur in pozitivno vplival na kulturno raznolikost. Ta direktiva je zato skladna s členi 165, 167 in 179 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU). Poleg tega ta predlog prispeva k podpori interesom potrošnikov v skladu s politikami EU na področju varstva potrošnikov in členom 169 PDEU, saj omogoča širši dostop do in širšo uporabo avtorsko zaščitene vsebin.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Predlog temelji na členu 114 PDEU. Ta člen podeljuje EU pooblastilo za sprejetje ukrepov, katerih predmet je vzpostavitev in delovanje notranjega trga.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Ker so izjeme in omejitve avtorskih in sorodnih pravic harmonizirane na ravni EU, imajo države članice omejen manevrski prostor za njihovo uvajanje in prilagajanje. Poleg tega posegi na nacionalni ravni ne bi bili zadostni z vidika čezmejne narave opredeljenih vprašanj. Za zagotavljanje popolne pravne varnosti v zvezi s čezmejnimi uporabami na področju raziskav, izobraževanja in kulturne dediščine je zato potreben poseg na ravni EU.

⁶ COM(2016) 596 final.

⁷ Direktiva 96/9/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 1996 o pravnem varstvu baz podatkov (UL L 77, 27.3.1996, str. 20).

⁸ Direktiva 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL L 167, 22.6.2001, str. 10).

⁹ Direktiva 2006/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski pravici, na področju intelektualne lastnine (UL L 376, 27.12.2006, str. 28)

¹⁰ Direktiva 2009/24/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o pravnem varstvu računalniških programov (UL L 111, 5.5.2009, str. 16).

¹¹ Direktiva 2012/28/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o nekaterih dovoljenih uporabah osirotelih del (UL L 299, 27.10.2012, str. 5).

¹² Direktiva 2014/26/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic ter izdajanju več ozemeljskih licenc za pravice za glasbena dela za spletno uporabo na notranjem trgu (UL L 84, 20.3.2014, str. 72).

¹³ Direktiva 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2010 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah) (UL L 95, 15.4.2010, str. 1).

¹⁴ COM(2016) 287 final.

Pripravljenih je že nekaj nacionalnih pobud za lažje širjenje in dostop do razprodanih del. Vendar pa te pobude obstajajo samo v nekaj državah članicah in se uporabljajo samo na nacionalnem ozemlju posamezne države. Zato je za zagotavljanje, da so mehanizmi izdajanja licenc za dostop do in razširjanje razprodanih del na voljo v vseh državah članicah ter da imajo čezmejni učinek, potreben poseg na ravni EU. Kar zadeva spletno izkoriščanje avdiovizualnih del, obstaja potreba po olajšanju pogajanj za sklenitev sporazumov o licenciranju v vseh državah članicah, da bi okrepili razpoložljivost evropskih del na platformah za video na zahtevo po vsej EU.

Spletna distribucija avtorsko zaščitene vsebine je čezmejna že po naravi. Samo mehanizmi, sprejeti na evropski ravni, bi lahko zagotovili dobro delujoč trg za distribucijo del in drugih predmetov urejanja ter zagotovili trajnost založniškega sektorja navkljub izzivom digitalnega okolja. Tudi avtorji in izvajalci bi morali v vseh državah članicah uživati visoko raven varstva, ki jo zagotavlja zakonodaja EU. V ta namen in za preprečevanje odstopanj po državah članicah je treba določiti skupni pristop EU k zahtevam glede preglednosti in mehanizmom, ki omogočajo prilagajanje pogodb v nekaterih primerih ter reševanje sporov.

- **Sorazmernost**

Ta predlog določa obvezne izjeme, ki jih morajo izvajati države članice. Te izjeme so usmerjene v področja ključnih ciljev javnih politik in uporabe s čezmejno razsežnostjo. Izjeme vsebujejo tudi pogoje, ki zagotavljajo ohranitev delujočih trgov in interesov imetnikov pravic, ter spodbude za ustvarjanje in vlaganje. Po potrebi in ob izpolnjevanju ciljev direktive je ohranjen tudi maneverski prostor za odločitve na nacionalni ravni.

Predlog od držav članic zahteva vzpostavitev mehanizmov, namenjenih olajšanju prenosa avtorske in sorodnih pravic na področju razprodanih del ter spletnega izkoriščanja avdiovizualnih del. Cilj predloga je zagotoviti širši dostop do vsebin in njihovo obsežnejše razširjanje, vendar ob ohranitvi pravic avtorjev in drugih imetnikov pravic. V ta namen je določenih več zaščitnih ukrepov (npr. možnost izvzetja, ohranitev možnosti za licenciranje, prostovoljno sodelovanje v pogajalskem forumu). Predlog ne presega tega, kar je potrebno za doseganje zastavljenega cilja, hkrati pa državam članicam pušča dovolj prostora za sprejemanje odločitev v zvezi s podrobnostmi teh mehanizmov in ne nalaga nesorazmernih stroškov.

Predlog nalaga obveznosti v zvezi z nekaterimi storitvami informacijske družbe. Vendar te obveznosti ostajajo v razumnih mejah glede na naravo zajetih storitev, znatni učinek teh storitev na spletnem trgu vsebin in velike količine avtorsko zaščitene vsebine, shranjenih v teh storitvah. Uvedba povezane pravice za medijske hiše bi izboljšala pravno varnost in njihov pogajalski položaj, kar je tudi zastavljeni cilj. Predlog je sorazmeren, saj obsega le medijske publikacije in digitalne uporabe. Poleg tega ta predlog ne bo retroaktivno vplival na akte ali pravice, sklenjene oziroma pridobljene pred datumom prenosa. Cilj obveznosti glede preglednosti v tem predlogu je samo ponovno uravnoteženje pogodbenih razmerij med ustvarjalci in njihovimi nasprotnimi pogodbenimi strankami ob upoštevanju pogodbene svobode.

- **Izbira instrumenta**

Predlog se nanaša na že veljavne direktive, ki jih v nekaterih primerih tudi spreminja. Kadar je ustrezno in ob upoštevanju zastavljenega cilja tudi pušča maneverski prostor državam članicam, hkrati pa zagotavlja, da bo izpolnjen cilj delujočega notranjega trga. Direktiva je zato ustrezna izbira.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja ustreznosti obstoječe zakonodaje**

Komisija je med letoma 2013 in 2016 opravila pregled obstoječih pravil o avtorskih pravicah, da bi zagotovila, da „avtorske pravice in z njimi povezane prakse [...] v tem novem digitalnem okolju ostanejo ustrezne“¹⁵. Čeprav se je postopek pregleda začel še pred sprejetjem agende Komisije za boljše pravno urejanje v maju 2015¹⁶, je bil izveden v duhu smernic za boljše pravno urejanje. V postopku pregleda so bili zlasti odkriti problemi z izvajanjem nekaterih izjem in pomanjkanje njihovega čezmejnega učinka¹⁷, pokazale pa so se tudi težave z uporabo avtorsko zaščitene vsebin, zlasti v digitalnem in čezmejnem okolju, ki se je vzpostavilo v zadnjih letih.

- **Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi**

Komisija je organizirala več javnih posvetovanj. Posvetovanje o pregledu pravil EU o avtorskih pravicah, ki je potekalo med 5. decembrom 2013 in 5. marcem 2014¹⁸, je Komisiji dalo vpogled v mnenja zainteresiranih strani glede pregleda pravil EU o avtorskih pravicah, vključno z izjemami in omejitvami ter nadomestili za avtorje in izvajalce. V javnem posvetovanju o zakonodajnem okolju za platforme, spletne posrednike, podatke in računalništvo v oblaku ter sodelovalno gospodarstvo¹⁹, ki je potekalo med 24. septembrom 2015 in 6. januarjem 2016, so bili pridobljeni dokazi in mnenja vseh zainteresiranih strani glede vloge posrednikov v spletni distribuciji del in drugih predmetov urejanja. Nazadnje je med 23. marcem 2016 in 15. junijem 2016 potekalo posvetovanje o vlogi založnikov v vrednostni verigi avtorskih pravic ter o „panoramski izjemi“. To posvetovanje je omogočilo zbiranje mnenj predvsem o možnosti uvedbe nove sorodne pravice za založnike v pravo EU.

Poleg tega je med letoma 2014 in 2016 Komisija z zadevnimi zainteresiranimi stranmi razpravljala o različnih temah, obravnavanih v tem predlogu.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Izvedene so bile pravne²⁰ in ekonomske²¹ študije o uporabi Direktive 2001/29/ES, ekonomskih učinkih prilagoditve nekaterih izjem in omejitev, pravnem okviru za besedilno in podatkovno rudarjenje ter nadomestilih za avtorje in izvajalce.

¹⁵ COM(2012) 789 final.

¹⁶ COM(2015) 215 final.

¹⁷ Sem med drugim spadata izjema v zvezi z ilustracijami pri poučevanju in raziskavah (kolikor so povezane z besedilnim in podatkovnim rudarjenjem) in v zvezi z določenimi dejanji reproduciranja (kolikor so povezana z ohranjanjem).

¹⁸ Poročilo o odzivih na posvetovanje so na voljo na http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2013/copyright-rules/docs/contributions/consultation-report_en.pdf.

¹⁹ Prvi izsledki so na voljo na <https://ec.europa.eu/digital-single-market/news/first-brief-results-public-consultation-regulatory-environment-platforms-online-intermediaries>.

²⁰ Študija o uporabi Direktive 2001/29/ES o avtorski in sorodnih pravicah v informacijski družbi: http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/studies/index_en.htm; študija o pravnem okviru za besedilno in podatkovno rudarjenje: http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/studies/1403_study2_en.pdf; študija o pravici dajanja na voljo in njeni povezavi s pravico reproduciranja pri čezmejnih digitalnih prenosih: http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/studies/141219-study_en.pdf; študija o nadomestilih avtorjem in izvajalcem za uporabo njihovih del in snemanje njihovih nastopov: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/commission-gathers-evidence-remuneration-authors->

- **Ocena učinka**

Za ta predlog je bila izvedena ocena učinka²². Odbor za regulativni nadzor je 22. julija 2016 dal pozitivno mnenje o oceni učinka po tem, ko je bilo dogovorjeno, da bo dodatno izboljšana²³. Končna ocena učinka upošteva pripombe iz navedenega mnenja.

V oceni učinka so obravnavani osnovni scenariji ter možnosti politike in njihovi učinki za vsako od osmih področij, združenih po skupinah v tri poglavja, in sicer (i) zagotavljanje širšega dostopa do vsebin, (ii) prilagoditev izjem digitalnemu in čezmejnemu okolju ter (iii) oblikovanje dobro delujočega trga za avtorske pravice. Analiziran je bil učinek posamezne možnosti politike na različne zainteresirane strani. Zlasti ob upoštevanju dejstva, da v ustvarjalnih panogah prevladujejo MSP, je analiza pokazala, da uvedba posebne ureditve ne bi bila primerna, saj bi to izničilo namen posega. Možnosti politike za posamezna področja so na kratko predstavljene v nadaljevanju.

Dostop do avdiovizualnih del na platformah videa na zahtevo in njihova razpoložljivost: Nezakonodajna možnost (možnost 1), ki vključuje vzpostavitev dialoga z zainteresiranimi stranmi o vprašanih licenciranju, je bila zavrnjena, ker je bilo ocenjeno, da ne bo zadostovala za odpravo posameznih primerov ovir. Izbrana možnost (možnost 2) združuje vzpostavitev dialoga z zainteresiranimi stranmi in obveznost, da države članice vzpostavijo pogajalski mehanizem.

Razprodana dela: V skladu z možnostjo 1 bi morale države članice vzpostaviti pravne mehanizme s čezmejnimi učinki za lažje sklepanje sporazumov o licenciranju za razprodana dela in znanstvene revije ter vzpostaviti dialog z zainteresiranimi stranmi na nacionalni ravni za lažje izvajanje tega mehanizma. Možnost 2 je predvidevala še obsežnejši poseg, saj bi se uporabljala za vsa razprodana dela. Izkazalo se je, da je taka razširitev potrebna, da bi lahko obravnavali licenciranje vseh razprodanih del v vseh panogah. Zato je bila izbrana možnost 2.

Uporaba del in drugih predmetov urejanja v dejavnostih digitalnega in čezmejnega poučevanja: Možnost 1 je vključevala zagotavljanje smernic državam članicam o uporabi obstoječe izjeme v zvezi s poučevanjem v digitalnem okolju in vzpostavitev dialoga z zainteresiranimi stranmi. Po ocenah naj to ne bi zadostovalo za zagotovitev pravne varnosti, zlasti pri čezmejnih uporabah. V skladu z možnostjo 2 bi bila uvedena obvezna izjema s čezmejnimi učinki, ki bi zajemala digitalne uporabe. Možnost 3 je podobna možnosti 2, vendar državam članicam pušča določeno mero prilagodljivosti s tem, da jim prepušča odločitev o uporabi izjeme glede na razpoložljivost licenc. Ta možnost je bila ocenjena kot najbolj sorazmerna.

[and-performers-use-their-works-and-fixations; študija o nadomestilih avtorjem knjig in znanstvenih zbornikov, prevajalcev, novinarjev in vizualnih umetnikov za uporabo njihovih del: \[hiperpovezava se vstavi naknadno – študija še ni objavljena\].](#)

²¹ Študiji z naslovom „Assessing the economic impacts of adapting certain limitations and exceptions to copyright and related rights in the EU“ (Ocena ekonomskega učinka prilagoditve nekaterih omejitev in izjem v zvezi z avtorsko in sorodnimi pravicami v EU): http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/studies/131001-study_en.pdf in „Assessing the economic impacts of adapting certain limitations and exceptions to copyright and related rights in the EU – Analysis of specific policy options“ (Ocena ekonomskega učinka prilagoditve nekaterih omejitev in izjem v zvezi z avtorsko in sorodnimi pravicami v EU – analiza posameznih možnosti politike): http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/studies/140623-limitations-economic-impacts-study_en.pdf.

²² Dodati povezavo na oceno učinka in povzetek.

²³ Dodati povezavo na mnenje Odbora za regulativni nadzor.

Besedilno in podatkovno rudarjenje: Možnost 1 je vključevala pobude industrije za samoregulacijo. Druge možnosti so bile uvedba obvezne izjeme za besedilno in podatkovno rudarjenje. Pri možnosti 2 bi izjema veljala le za uporabe v zvezi z znanstvenimi raziskavami v nekomercialne namene. Možnost 3 bi dovoljevala uporabe v zvezi s komercialnimi znanstvenimi raziskavami, vendar bi izjemo lahko izkoristilo le nekaj upravičencev. Možnost 4 je šla še korak dlje, saj ni omejevala števila upravičencev. Možnost 3 je bila ocenjena kot najbolj sorazmerna.

Ohranjanje kulturne dediščine: Možnost 1 je vključevala zagotavljanje smernic državam članicam o izvajanju izjem v zvezi z določenimi dejanji reproduciranja za namene ohranjanja. Ta možnost je bila zavrnjena, ker je bilo ocenjeno, da ne bo zadostovala za zagotovitev pravne varnosti na tem področju. Izbrana je bila možnost 2, ki vključuje obvezno izjemo za namene ohranjanja s strani ustanov za varstvo kulturne dediščine.

Uporaba avtorsko zaščitene vsebine s strani storitev informacijske družbe, ki shranjujejo in zagotavljajo dostop do velikih količin del in drugih predmetov urejanja, ki jih naložijo uporabniki teh storitev: Možnost 1 je bila vzpostavitev dialoga z zainteresiranimi stranmi. Ta pristop je bil zavrjen, ker bi imel le omejen učinek na možnost imetnikov pravic, da določijo pogoje uporabe svojih del in drugih predmetov urejanja. Izbrana možnost (možnost 2) gre korak dlje in vključuje obveznost, da določeni ponudniki storitev uvedejo ustrezne tehnologije, ter spodbuja sklepanje sporazumov z imetniki pravic.

Pravice v publikacijah: Možnost 1 je bila vzpostavitev dialoga z zainteresiranimi stranmi, da bi našli rešitve za razširjanje vsebin medijskih hiš. Ocenjeno je bilo, da ta možnost ne bo zadostovala za zagotovitev pravne varnosti povsod v EU. Možnost 2 je bila uvedba sorodne pravice v zvezi z digitalnimi uporabami medijskih publikacij. Možnost 3 poleg navedenega državam članicam dopušča možnost, da založnikom, na katere je avtor prenesel pravice ali jim podelil licenco, omogočijo, da zahtevajo delež nadomestila za uporabe, ki so predmet izjeme. Izbrana je bila zadnjenavedena možnost, ker obravnava vse relevantne probleme.

Pravično nadomestilo v pogodbah avtorjev in izvajalcev: Možnost 1 je vključevala priporočila državam članicam in vzpostavitev dialoga z zainteresiranimi stranmi. Ta možnost je bila zavrnjena, ker ne bi bila dovolj učinkovita. Možnost 2 je predvidevala uvedbo obveznosti glede preglednosti za nasprotne pogodbene stranke ustvarjalcev. Možnost 3 je poleg navedenega vključevala tudi uvedbo mehanizma za prilagajanje nadomestil in mehanizma za reševanje sporov. Izbrana je bila slednja možnost, ker možnost 2 ustvarjalcem ne bi zagotovila sredstev za izvrševanje v podporo izvajanju obveznosti glede preglednosti.

- **Ustreznost in poenostavitev ureditve**

Predlog bo za uporabe, zajete v izjemah, izobraževalnim ustanovam, javnim raziskovalnim ustanovam in ustanovam za varstvo kulturno dediščine omogočil, da zmanjšajo stroške prenosa. Zmanjšanje stroškov prenosa pa ne pomeni nujno zmanjšanja prihodkov imetnikov pravic iz naslova licenciranja ali na splošno: področje uporabe in pogoji teh izjem zagotavljajo, da bo škoda za imetnike pravic minimalna. Učinek na MSP, dejavne na teh področjih (zlasti založnike s področja znanosti in izobraževanja), in njihove poslovne modele bi moral biti zato omejen.

Mehanizmi za izboljšanje praks licenciranja bodo verjetno zmanjšali stroške prenosa in povečali prihodke imetnikov pravic iz naslova licenciranja. Učinki na MSP, dejavna na teh področjih (producenti, distributerji, založniki itn.), bodo pozitivni. Pozitivni bodo tudi učinki na druge zainteresirane strani, na primer platforme videa na zahtevo. Predlog vključuje tudi

več ukrepov (obveznost glede preglednosti nasprotnih pogodbenih strank imetnikov pravic, uvedba nove pravice za medijske hiše in obveznosti za nekatere spletne storitve), s katerimi naj bi se izboljšal pogajalski položaj imetnikov pravic in povečal njihov vpliv na uporabo njihovih del in drugih predmetov urejanja. Po pričakovanjih bo imel pozitiven učinek tudi na prihodke imetnikov pravic.

Predlog vključuje nove obveznosti za nekatere spletne storitve ter za osebe, na katere avtorji in izvajalci prenesejo svoje pravice. Te obveznosti so lahko povezane z dodatnimi stroški. Vendar predlog zagotavlja, da bodo stroški ostali sorazmerni in da bi bili nekateri akterji po potrebi izvzeti iz te obveznosti. Tako na primer obveznost glede preglednosti ne bo veljala, če bi bili z njo povezani upravni stroški nesorazmerni z ustvarjenimi prihodki. Kar zadeva obveznost za spletne storitve, ta velja le za storitve informacijske družbe, ki shranjujejo in zagotavljajo dostop do velikih količin avtorsko zaščitene vsebin, ki jih naložijo uporabniki teh storitev.

Predlog predvideva obveznost za države članice, da uvedejo pogajalske mehanizme in mehanizme za reševanje sporov. To bo državam članicam povzročilo stroške izpolnjevanja obveznosti. Vendar bi v večini primerov lahko izkoristile obstoječe strukture, kar bi te stroške omejilo. Izjema v zvezi s poučevanjem lahko vključuje tudi nekatere stroške za države članice, povezane z ukrepi za zagotavljanje razpoložljivosti in vidnosti licenc za izobraževalne ustanove.

Podrobno je bil preučen tudi razvoj novih tehnologij. Predlog vključuje več izjem, s katerimi bi se olajšala uporaba avtorsko zaščitene vsebin prek novih tehnologij. Vključuje tudi ukrepe za lažji dostop do vsebin, med drugim prek digitalnih omrežij. Poleg tega zagotavlja uravnotežen pogajalski položaj vseh akterjev v digitalnem okolju.

- **Temeljne pravice**

Z izboljšanjem pogajalskega položaja avtorjev in izvajalcev ter vpliva imetnikov pravic na uporabo njihovih avtorsko zaščitene vsebin bo predlog imel pozitiven učinek na avtorsko pravico kot lastninsko pravico, ki je zaščitena na podlagi člena 17 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina). Ukrepi za izboljšanje praks licenciranja bodo ta pozitivni učinek še okrepili in nenazadnje tudi povečali prihodke imetnikov pravic. Nove izjeme, ki nekoliko zmanjšujejo monopol imetnikov pravic, so upravičene z drugimi cilji javnega interesa. Te izjeme bodo verjetno imele pozitiven učinek na pravico do izražanja in kulturno raznolikost. Zaradi uvedenih blažitvenih ukrepov in uravnoteženega pristopa k obveznostim, naloženim zadevnim zainteresiranim stranem, ima direktiva tudi omejen učinek na svobodo gospodarske pobude ter svobodo izražanja in obveščanja, kot je priznana v členih 16 in 11 Listine.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Predlog ne vpliva na proračun Evropske unije.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

V skladu s členom 22 Komisija ne prej kot [pet] let po datumu [prenosa] izvede pregled te direktive.

- **Obrazložitevni dokumenti**

V skladu z uvodno izjavo 48 predloga države članice Komisijo obvestijo o svojih ukrepih za prenos s predložitvijo enega ali več obrazložitevni dokumentov. To je potrebno zaradi zapletenosti pravil, določenih v predlogu, in pomena tega, da se ohrani harmoniziran pristop za pravila, ki veljajo v digitalnem in čezmejnem okolju.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Prvi naslov (i) vsebuje splošne določbe, ki opredeljujejo predmet urejanja in področje uporabe direktive, ter (ii) navaja opredelitve pojmov, ki jih bo treba v vsej Uniji razlagati enotno.

Drugi naslov obravnava ukrepe za prilagoditev izjem in omejitev digitalnemu in čezmejnemu okolju. Ta naslov vključuje tri člene, ki od držav članic zahtevajo zagotovitev obveznih izjem ali omejitev, ki dovoljujejo (i) besedilno in podatkovno rudarjenje s strani raziskovalnih organizacij za namene znanstvenih raziskav (člen 3), (ii) digitalne uporabe del in drugih predmetov urejanja z izključnim namenom ilustracije pri poučevanju (člen 4) ter (iii) izdelovanje izvodov del in drugih predmetov urejanja, ki so trajno v njihovih zbirkah, kolikor je to potrebno za ohranitev teh del in predmetov, s strani ustanov za varstvo kulturne dediščine (člen 5). Člen 6 opredeljuje skupne določbe glede naslova v zvezi z izjemami in omejitvami.

Tretji naslov obravnava ukrepe za izboljšanje praks licenciranja in zagotavlja širši dostop do vsebin. Člen 7 od držav članic zahteva, da vzpostavijo pravni mehanizem za lažje sklepanje sporazumov o licenciranju razprodanih del in drugih predmetov urejanja. Člen 8 zagotavlja čezmejni učinek takšnih sporazumov o licenciranju. Člen 9 od držav članic zahteva, da vzpostavijo dialog z zainteresiranimi stranmi o vprašanjih, ki se navezujejo na člena 7 in 8. Člen 10 uvaja obveznost, da države članice vzpostavijo pogajalski mehanizem za olajšanje pogajanj o spletnem izkoriščanju avdiovizualnih del.

Četrty naslov obravnava ukrepe za oblikovanje dobro delujočega trga za avtorske pravice. Člena 11 in 12(i) razširjata pravice iz člena 2 in člena 3(2) Direktive 2001/29/ES na medijske hiše za digitalno uporabo njihovih publikacij in (ii) dajeta možnost, da države članice vsem založnikom omogočijo, da zahtevajo delež nadomestila za uporabe, ki so predmet izjeme. Člen 13 uvaja obveznost, da ponudniki storitev informacijske družbe, ki shranjujejo in zagotavljajo dostop do velikih količin del in drugih predmetov urejanja, ki jih naložijo uporabniki teh storitev, sprejmejo ustrezne in sorazmerne ukrepe, s katerimi zagotovijo izvajanje sporazumov z imetniki pravic, in v okviru svojih storitev preprečijo razpoložljivost vsebin, ki jih določijo imetniki pravic v sodelovanju s ponudniki storitev. Člen 14 od držav članic zahteva vključitev obveznosti glede preglednosti v korist avtorjev in izvajalcev. Člen 15 od držav članic zahteva vzpostavitev mehanizma za prilagajanje pogodb v podporo obveznosti iz člena 14. Člen 16 od držav članic zahteva vzpostavitev mehanizma za reševanje sporov, ki izhajajo iz izvajanja členov 14 in 15.

Peti naslov vsebuje končne določbe o spremembah drugih direktiv, času uporabe, prehodnih določbah, varstvu osebnih podatkov, prenosu, pregledu in začetku veljavnosti.

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o avtorskih pravicah na enotnem digitalnem trgu

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora²⁴,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij²⁵,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Pogodba predvideva vzpostavitev notranjega trga in vzpostavitev sistema, ki bo zagotavljal, da se konkurenca na notranjem trgu ne izkrivlja. Harmonizacija zakonov držav članic o avtorski in sorodnih pravicah bi morala nadalje prispevati k uresničitvi navedenih ciljev.
- (2) Direktive, ki so bile sprejete na področju avtorske in sorodnih pravic, zagotavljajo visoko stopnjo varstva imetnikov pravic in vzpostavljajo okvir, v katerem lahko pride do izkoriščanja del in drugih zaščitene predmetov urejanja. Ta harmonizirani pravni okvir prispeva k dobremu delovanju notranjega trga, saj spodbuja inovacije, ustvarjalnost, naložbe in produciranje novih vsebin, tudi v digitalnem okolju. Zaščita, ki jo zagotavlja ta pravni okvir prispeva tudi k doseganju cilja Unije glede spoštovanja in spodbujanja kulturne raznolikosti ter hkrati skupno kulturno dediščino postavlja v ospredje. V skladu s členom 167(4) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU) mora Unija pri svoji dejavnosti upoštevati kulturne vidike.
- (3) S hitrim tehnološkim razvojem se še naprej spreminja tudi način ustvarjanja, produciranja, distribucije in izkoriščanja del in drugih predmetov urejanja. Še naprej se pojavljajo novi poslovni modeli in novi akterji. Cilji in načela okvira Unije za avtorske pravice še vedno veljajo. Vendar tako za imetnike pravic kot za uporabnike ostaja prisotna pravna negotovost v zvezi z nekaterimi, vključno s čezmejnimi, uporabami del in drugih predmetov urejanja v digitalnem okolju. Kot je zapisano v sporočilu Komisije z naslovom „Na poti k sodobnemu, bolj evropskemu okviru za avtorske pravice“²⁶, je trenutni okvir Unije za avtorske pravice na nekaterih področjih treba

²⁴ UL C , , str. .

²⁵ UL C , , str. .

²⁶ COM(2015) 626 final.

prilagoditi in dopolniti. Ta direktiva določa pravila za prilagoditev nekaterih izjem in omejitev digitalnemu in čezmejnemu okolju ter ukrepe za poenostavitev nekaterih postopkov licenciranja v zvezi z razširjanjem razprodanih del in spletno razpoložljivostjo avdiovizualnih del na platformah videa na zahtevo, s čimer bi se zagotovil širši dostop do vsebin. Za oblikovanje dobro delujočega trga za avtorske pravice bi morala biti določena tudi pravila glede pravic v publikacijah, glede uporabe del in drugih predmetov urejanja s strani ponudnikov spletnih storitev, ki shranjujejo in zagotavljajo dostop do vsebin, ki jih naložijo uporabniki teh storitev, ter glede preglednosti pogodb z avtorji in izvajalci.

- (4) Ta direktiva temelji na pravilih iz trenutno veljavnih direktiv s teh področij in jih dopolnjuje; zlasti gre za pravila iz Direktive 96/9/ES Evropskega parlamenta in Sveta²⁷, Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta²⁸, Direktive 2006/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta²⁹, Direktive 2009/24/ES Evropskega parlamenta in Sveta³⁰, Direktive 2012/28/EU Evropskega parlamenta in Sveta³¹ ter Direktive 2014/26/EU Evropskega parlamenta in Sveta³².
- (5) Na področju raziskav, izobraževanja in ohranjanja kulturne dediščine digitalne tehnologije omogočajo nove vrste uporab, ki niso jasno zajete v trenutna pravila Unije o izjemah in omejitvah. Poleg tega lahko neobvezna narava izjem in omejitev na teh področjih, kot so določene v direktivah 2001/29/ES, 96/9/ES in 2009/24/ES, negativno vpliva na delovanje notranjega trga. To je zlasti pomembno z vidika čezmejnih uporab, ki v digitalnem okolju postajajo vse pomembnejše. Zato bi bilo treba obstoječe izjeme in omejitve iz prava Unije, povezane z znanstvenimi raziskavami, poučevanjem in ohranjanjem kulturne dediščine, ponovno oceniti ob upoštevanju teh novih uporab. Uvesti bi bilo treba obvezne izjeme ali omejitve glede uporabe tehnologij za besedilno in podatkovno rudarjenje na področju znanstvenih raziskav, glede ilustracij pri poučevanju v digitalnem okolju in za namene ohranjanja kulturne dediščine. Za uporabe, ki niso zajete v izjemah ali omejitvah iz te direktive, bi morale še naprej veljati izjeme in omejitve iz prava Unije. Direktivi 96/9/ES in 2001/29/ES bi bilo treba prilagoditi.
- (6) Cilj izjem in omejitev iz te direktive je doseči pravično ravnotežje med pravicami in interesi avtorjev in drugih imetnikov pravic na eni ter uporabnikov na drugi strani. Uporabijo se lahko samo v določenih posebnih primerih, ki niso v nasprotju z normalnim izkoriščanjem del ali drugih predmetov urejanja in ne pomenijo nerazumnega posega v legitimne interese imetnikov pravic.
- (7) Varstvo tehničnih ukrepov, kot je določeno v Direktivi 2001/29/ES, ostaja bistvenega pomena za zagotavljanje varstva in učinkovitega izvajanja pravic, ki so avtorjem in

²⁷ Direktiva 96/9/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 1996 o pravnem varstvu baz podatkov (UL L 77, 27.3.1996, str. 20).

²⁸ Direktiva 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL L 167, 22.6.2001, str. 10).

²⁹ Direktiva 2006/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski pravici, na področju intelektualne lastnine (UL L 376, 27.12.2006, str. 28).

³⁰ Direktiva 2009/24/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o pravnem varstvu računalniških programov (UL L 111, 5.5.2009, str. 16).

³¹ Direktiva 2012/28/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o nekaterih dovoljenih uporabah osirotelih del (UL L 299, 27.10.2012, str. 5).

³² Direktiva 2014/26/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic ter izdajanju več ozemeljskih licenc za pravice za glasbena dela za spletno uporabo na notranjem trgu (UL L 84, 20.3.2014, str. 72).

drugim imetnikom pravic priznane s pravom Unije. To varstvo je treba ohraniti ter hkrati zagotoviti, da uporaba tehničnih ukrepov ne bo preprečila rabe izjem in omejitev iz te direktive, ki so zlasti pomembne v spletnem okolju. Imetniki pravic bi morali imeti možnost, da to zagotovijo s prostovoljnimi ukrepi. Še naprej bi morali imeti možnost izbire formata in načina, s katerim upravičencem do izjem in omejitev iz te direktive zagotovijo sredstva za izkoriščanje teh izjem in omejitev, pod pogojem, da so takšna sredstva ustrezna. V odsotnosti prostovoljnih ukrepov bi morale države članice sprejeti ustrezne ukrepe v skladu s prvim pododstavkom člena 6(4) Direktive 2001/29/ES.

- (8) Nove tehnologije omogočajo avtomatizirano računalniško analizo informacij v digitalni obliki, na primer besedil, zvočnega ali slikovnega gradiva ali podatkov, za kar se v splošnem uporablja izraz besedilno in podatkovno rudarjenje. Te tehnologije raziskovalcem omogočajo obdelavo velikih količin informacij, s čimer lahko pridobijo nova znanja in odkrijejo nove trende. Tehnologije za besedilno in podatkovno rudarjenje so razširjene v vseh vejah digitalnega gospodarstva, vendar se v splošnem priznava, da lahko besedilno in podatkovno rudarjenje v splošnem koristi predvsem raziskovalni skupnosti in pri tem spodbuja inovativnost. Vendar se v Uniji raziskovalne organizacije, kot so univerze in raziskovalni inštituti, soočajo s pravno negotovostjo v zvezi s tem, v kolikšni meri lahko izvajajo besedilno in podatkovno rudarjenje po vsebinah. V nekaterih primerih lahko besedilno in podatkovno rudarjenje vključuje dejanja, zaščitena z avtorsko pravico, in/ali podatkovne zbirke, zaščitene s pravico *sui generis*, zlasti reproduciranje del in drugih predmetov urejanja in/ali pridobivanje izvlečkov vsebine podatkovnih zbirk. Če ni nobene veljavne izjeme ali omejitve, morajo takšna dejanja odobriti imetniki pravic. Kadar se besedilno in podatkovno rudarjenje opravi na podlagi golih dejstev ali podatkov, ki niso zaščiteni z avtorskimi pravicami, odobritev ni potrebna.
- (9) Pravo Unije že določa nekaj izjem in omejitev, ki zajemajo uporabe za namene znanstvenih raziskav in bi se lahko uporabljale tudi za dejanja v okviru besedilnega in podatkovnega rudarjenja. Vendar te izjeme in omejitve niso obvezne in niso v celoti prilagojene uporabi tehnologij v okviru znanstvenih raziskav. Poleg tega lahko v primerih, ko imajo raziskovalci zakonit dostop do vsebin, na primer z naročnino na publikacije ali z licenco za odprt dostop, licenčni pogoji izključujejo besedilno in podatkovno rudarjenje. Raziskave se vse pogosteje izvajajo s pomočjo digitalne tehnologije, zato obstaja tveganje, da bi bil ogrožen konkurenčni položaj Unije kot raziskovalnega območja, če ne bodo sprejeti ukrepi za odpravo pravne negotovosti v zvezi z besedilnim in podatkovnim rudarjenjem.
- (10) To pravno negotovost bi bilo treba odpraviti z zagotovitvijo obvezne izjeme v zvezi s pravico reproduciranja in pravico do preprečitve pridobivanja izvlečkov iz podatkovnih zbirk. Nova izjema ne bi smela posegati v veljavno obvezno izjemo v zvezi z začasnim dejanjem reproduciranja iz člena 5(1) Direktive 2001/29/ES, ki bi se morala še naprej uporabljati za tehnike besedilnega in podatkovnega rudarjenja, ki ne vključujejo izdelave kopij, ki bi presegale področje uporabe navedene izjeme. Izjemo lahko izkoristijo tudi raziskovalne organizacije ob sklepanju javno-zasebnih partnerstev.
- (11) Raziskovalne organizacije po vsej Uniji zajemajo širok spekter subjektov, katerih prvotni cilj je opravljanje znanstvenih raziskav ali opravljanje znanstvenih raziskav v kombinaciji z nudenjem izobraževalnih storitev. Zaradi raznolikosti teh subjektov je pomembno, da se sprejme enotno razumevanje, kdo so lahko upravičenci izjeme. Raziskovalnim organizacijam v vseh državah članicah je kljub različnim pravnim

oblikam in strukturam v splošnem skupno to, da delujejo bodisi nepridobitno ali v javnem interesu, priznanem s strani države. Takšen javni interes se lahko odraža na primer v javnem financiranju ali v določbah nacionalne zakonodaje ali javnih pogodb. Hkrati pa se organizacije, na katere imajo odločilen vpliv komercialna podjetja, kar jim omogoča, da izvajajo nadzor zaradi strukturnih okoliščin, kot so vloga delničarjev ali članov, in zaradi česar lahko pridobijo prednostni dostop do rezultatov raziskav, ne bi smele šteti za raziskovalne organizacije za namene te direktive.

- (12) Glede na potencialno visoko število zahtevkov za dostop do njihovih del in drugih predmetov urejanja ter prenašanja le-teh bi bilo treba imetnikom pravic omogočiti sprejetje ukrepov, kadar obstaja tveganje za varnost in celovitost sistema ali podatkovne zbirke, kjer gostujejo dela ali drugi predmeti urejanja. Ti ukrepi ne bi smeli presegati tistega, kar je potrebno za zagotovitev varnosti in celovitosti sistema, in ne bi smeli ogroziti učinkovite uporabe izjeme.
- (13) Imetnikom pravic ni treba zagotoviti nadomestila za uporabe, zajete z izjemo v zvezi z besedilnim in podatkovnim rudarjenjem, uvedeno s to direktivo, ker bi morala biti z vidika narave in področja uporabe te izjeme škoda minimalna.
- (14) Člen 5(3)(a) Direktive 2001/29/ES državam članicam omogoča, da uvedejo izjemo od ali omejitev pravice reproduciranja, priobčitve javnosti in dajanja na voljo javnosti, katerih edini namen je, med drugim, podajanje ilustracij pri poučevanju. Poleg tega člen 6(2)(b) in člen 9(b) Direktive 96/9/ES dovoljujeta uporabo podatkovne zbirke in pridobivanje izvlečkov ali ponovno uporabo bistvenega dela njene vsebine za namen ilustracij pri poučevanju. Področje uporabe teh izjem ali omejitev pri digitalnih uporabah ni jasno določeno. Poleg tega ni povsem jasno, ali naj bi se te izjeme ali omejitve uporabljale tudi pri poučevanju preko spleta in s tem na daljavo. Prav tako v obstoječem okviru ni določb o čezmejnem učinku. Ta situacija bi lahko ovirala razvoj digitalno podprtih dejavnosti poučevanja in učenja na daljavo. Zato je potrebna uvedba nove obvezne izjeme ali omejitve, s katero bi se izobraževalnim ustanovam zagotovila popolna pravna varnost glede uporabe del ali drugih predmetov urejanja pri digitaliziranih dejavnostih poučevanja, vključno s spletnim in čezmejnem poučevanjem.
- (15) Učenje na daljavo in čezmejni izobraževalni programi se razvijajo predvsem na visokošolski ravni, digitalna orodja in viri pa se vse pogosteje uporabljajo na vseh ravneh izobraževanja, zlasti z namenom izboljšanja in oplemenitenja učne izkušnje. Izjema ali omejitev iz te direktive bi zato morala koristiti vsem osnovnošolskim, srednješolskim, poklicnim in visokošolskim izobraževalnim ustanovam pri izobraževalnih dejavnostih, ki jih izvajajo v nekomercialne namene. Organizacijska struktura in način financiranja izobraževalne ustanove nista odločilna dejavnika pri določanju, ali je dejavnost komercialne narave ali ne.
- (16) Izjema ali omejitev bi morala zajemati digitalne uporabe del in drugih predmetov urejanja, kot je na primer uporaba delov ali izvlečkov iz del v podporo, oplemenitenje ali dopolnitev poučevanja, vključno s povezanimi učnimi dejavnostmi. Uporaba del ali drugih predmetov urejanja, zajeta v izjemi ali omejitvi, bi morala biti omejena na dejavnost poučevanja in učne dejavnosti, za izvajanje katerih so odgovorne izobraževalne ustanove, vključno s preverjanji znanja, ter na tisto, kar je potrebno za doseganje cilja teh dejavnosti. Izjema ali omejitev bi morala zajemati tako uporabo z digitalnimi pripomočki v učilnici kot tudi spletne uporabe preko varne elektronske mreže izobraževalne ustanove, do katere bi moral biti dostop zaščiten, po možnosti z avtentikacijskimi postopki. Izjema ali omejitev bi se morala razumeti kot

izpolnjevanje specifičnih potreb invalidnih oseb po dostopnosti v kontekstu ilustracij pri poučevanju.

- (17) Za lažjo uporabo del in drugih predmetov urejanja v izobraževalne namene so v številnih državah članicah vzpostavljene različne ureditve, ki temeljijo na izvajanju izjeme iz Direktive 2001/29/ES ali sporazumih o licenciranju, ki zajemajo nadaljnje uporabe. Takšne ureditve so bile običajno razvite ob upoštevanju potreb izobraževalnih ustanov in na različnih ravneh izobraževanja. Ker je bistvenega pomena harmonizirati področje uporabe nove obvezne izjeme ali omejitve glede digitalne uporabe in dejavnosti čezmejnega poučevanja, se načini izvajanja lahko med posameznimi državami članicami razlikujejo, kolikor ne ovirajo učinkovite uporabe izjeme ali omejitve ali čezmejne uporabe. To bi moralo državam članicam omogočiti, da nadgradijo obstoječe dogovore, sklenjene na nacionalni ravni. Zlasti bi se države članice lahko odločile, da uporabo izjeme ali omejitve v celoti ali delno pogojujejo z razpoložljivostjo ustreznih licenc, ki zajemajo najmanj enake uporabe kakor tiste, ki so dovoljene na podlagi izjeme. Ta mehanizem bi na primer omogočil dajanje prednosti licencam za gradiva, ki so v prvi vrsti namenjena izobraževalnemu trgu. Da se prepreči, da bi tak mehanizem povzročil pravno negotovost ali upravno breme za izobraževalne ustanove, bi morale države članice, ki sprejmejo takšen pristop, sprejeti konkretne ukrepe, da se zagotovi, da so sheme licenciranja, ki omogočajo digitalne uporabe del ali drugih predmetov urejanja za namene ilustracij pri poučevanju, na voljo na preprost način in da so izobraževalne ustanove seznanjene z obstojem takih shem licenciranja.
- (18) Dejanje ohranjanja lahko zahteva reprodukcijo dela ali drugega predmeta urejanja v zbirki ustanove za varstvo kulturne dediščine in torej dovoljenje ustreznega imetnika pravic. Ustanove za varstvo kulturne dediščine se ukvarjajo z ohranjanjem svojih zbirk za prihodnje rodove. Digitalne tehnologije ponujajo nove načine za ohranjanje kulturne dediščine v navedenih zbirkah, ustvarjajo pa tudi nove izzive. Glede na te nove izzive je treba prilagoditi obstoječi pravni okvir z določitvijo obvezne izjeme od pravice reproduciranja, da se omogočijo navedena dejanja ohranjanja.
- (19) Različni pristopi ustanov za varstvo kulturne dediščine v državah članicah glede dejanj ohranjanja kulturne dediščine ovirajo čezmejno sodelovanje in izmenjavo sredstev za ohranjanje ustanov za varstvo kulturne dediščine na notranjem trgu, kar povzroča neučinkovito uporabo virov.
- (20) Države članice bi zato morale zagotoviti izjemo, s katero bi ustanovam za varstvo kulturne dediščine dovolile trajno reproduciranje del in drugih predmetov urejanja v svojih zbirkah za namene ohranjanja, na primer za reševanje tehnološke zastarelosti ali razkroja prvotnih nosilcev. Takšna izjema bi morala omogočiti izdelavo izvodov z ustreznim orodjem, sredstvom ali tehnologijo za ohranjanje v zahtevanem številu in kadar koli v življenjskem ciklu dela ali drugega predmeta urejanja v zahtevanem obsegu izključno za izdelavo izvoda za namene ohranjanja.
- (21) Za namene te direktive bi se moralo šteti, da so dela in drugi predmeti urejanja trajno v zbirki ustanove za kulturno dediščino, kadar so izvodi v lasti ali trajni hrambi ustanove za varstvo kulturne dediščine, na primer kot posledica prenosa lastništva ali licenčnih sporazumov.
- (22) Ustanove za varstvo kulturne dediščine bi morale imeti koristi od jasnega okvira za digitalizacijo in razširjanje razprodanih del ali drugih predmetov urejanja, tudi čezmejno. Vendar posebne značilnosti zbirk razprodanih del pomenijo, da bi bila pridobitev predhodnega soglasja posameznih imetnikov pravic lahko zelo težavna.

Razlog je lahko na primer v starosti del ali drugih predmetov urejanja, njihovi omejeni komercialni vrednosti ali dejstvu, da nikoli niso bile namenjene za komercialno uporabo. Zato je treba zagotoviti ukrepe za lažje licenciranje pravic pri razprodanih delih, ki so v zbirkah ustanov za kulturno dediščino in zato omogočajo sklenitev sporazumov s čezmejnimi učinkom na notranjem trgu.

- (23) Države članice bi morale v skladu s svojimi pravnimi običaji, praksami ali okoliščinami v okviru iz te direktive imeti prožnost pri izbiranju posebne vrste mehanizma, ki omogoča razširitev licenc za razprodana dela na pravice imetnikov pravic, ki jih ne zastopa organizacija za kolektivno upravljanje. Taki mehanizmi lahko vključujejo razširjeno kolektivno licenciranje in domneve glede zastopanja.
- (24) Za te mehanizme licenciranja je pomemben temeljit in dobro delujoč sistem kolektivnega upravljanja. Navedeni sistem zlasti vključuje pravila glede dobrega upravljanja, preglednosti in poročanja ter redno, skrbno in natančno razdeljevanje in plačilo zneskov, do katerih so upravičeni posamezni imetniki pravic, kot jih določa Direktiva 2014/26/EU. Dodatni ustrezni zaščitni ukrepi bi morali biti na voljo za vse imetnike pravic, ki bi morali imeti možnost izključitve takih mehanizmov za svoja dela ali druge predmete urejanja. Pogoji, povezani z navedenimi mehanizmi, ne bi smeli vplivati na njihovo praktični pomen za ustanove za kulturno dediščino.
- (25) Ob upoštevanju raznolikosti del in drugih predmetov urejanja v zbirkah ustanov za kulturno dediščino, ki se nahajajo v zbirkah institucij, je pomembno, da se mehanizmi licenciranja, ki jih uvaja ta direktiva, so na voljo in jih je mogoče uporabiti v praksi za različne vrste del in druge predmete urejanja, vključno s fotografijami, zvočnimi posnetki in avdiovizualnimi deli. Da bi se odrazile posebnosti različnih kategorij del in drugih predmetov urejanja v zvezi z načini objave in distribucije ter olajšala uporabnost navedenih mehanizmov, bi države članice morda morale uvesti posebne zahteve in postopke za praktično uporabo navedenih mehanizmov licenciranja. Primerno je, da se države članice pri tem posvetujejo z imetniki pravic, uporabniki in organizacijami za kolektivno upravljanje.
- (26) Zaradi mednarodne pravne kurtoazije se mehanizmi licenciranja za digitalizacijo in razširjanje razprodanih del iz te direktive ne bi smeli uporabljati za dela ali druge predmete urejanja, ki so bila najprej objavljena ali – če niso bila objavljena – predvajana, v tretji državi ali v primeru kinematografskih ali avdiovizualnih del za dela, katerih producent ima svoj sedež ali običajno prebivališče v tretji državi. Navedeni mehanizmi se prav tako ne bi smeli uporabljati za dela ali druge predmete urejanja državljanov tretjih držav, razen če so bila najprej objavljena ali – če niso bila objavljena – predvajana, na ozemlju države članice ali v primeru kinematografskih ali avdiovizualnih del za dela, katerih producent ima svoj sedež ali običajno prebivališče v tretji državi.
- (27) ker projekti masovne digitalizacije lahko pomenijo znatne naložbe za ustanove za kulturno dediščino, jim licence, odobrene v okviru mehanizmov, predvidenih v tej direktivi, ne bi smele preprečiti ustvarjanja razumnih prihodkov za kritje stroškov in stroškov za digitalizacijo in razširjanje del in drugih predmetov urejanja, ki jih zajema dovoljenje.
- (28) Informacije o prihodnji in tekoči uporabi razprodanih del in drugih predmetov urejanja s strani ustanov za kulturno dediščino na podlagi mehanizmov licenciranja iz te direktive in ureditev, ki so vzpostavljene za vse imetnike pravic, da bi lahko izključili uporabo licenc za njihova dela ali druge predmete urejanja, bi morale biti ustrezno objavljene. To je zlasti pomembno, kadar uporaba poteka prek meja na notranjem trgu.

Zato je primerno zagotoviti enoten, javno dostopen spletni portal za Unijo, da bi bile takšne informacije na voljo javnosti v razumnem roku pred začetkom čezmejne uporabe. Z Uredbo (EU) št. 386/2012 Evropskega parlamenta in Sveta³³ je Urad Evropske unije za intelektualno lastnino pooblaščen za nekatere naloge in dejavnosti, ki se financirajo iz njegovih lastnih proračunskih sredstev in katerih namen je olajšati in podpirati dejavnosti nacionalnih organov, zasebnega sektorja in institucij Unije pri boju proti kršitvam pravic intelektualne lastnine, vključno s preprečevanjem teh kršitev. Zato se je ustrezno zaupati navedenemu uradu nalogo vzpostavitve in upravljanja evropskega portala, ki bi take informacije dal na voljo.

- (29) Storitve na zahtevo bi lahko imele odločilno vlogo pri razširjanju evropskih del po vsej Evropski uniji. Vendar pa pri sporazumih o spletnem izkoriščanju takih del lahko pride do težav v zvezi z licenciranjem pravic. Do njih lahko pride, na primer, ko imetnik pravice za zadevno območje ni zainteresiran za spletno izkoriščanje dela ali kadar obstajajo vprašanja, povezana z okni izkoriščanja.
- (30) Za lažje licenciranje pravic v avdiovizualnih delih na platformah videa na zahtevo ta direktiva od držav članic zahteva, da vzpostavijo pogajalski mehanizem, ki stranem, ki so pripravljene skleniti sporazum, omogoča, da uporabijo pomoč nepristranskega organa. Organ bi se moral sestati z obema stranema in pomagati pri pogajanjih s strokovnim in zunanjim svetovanjem. Glede na navedeno bi morale države članice določiti pogoje delovanja mehanizma pogajanja, vključno s časovnim razporedom in trajanjem pomoči za pogajanja in nošenja stroškov. Države članice bi morale zagotoviti sorazmernost upravnih in finančnih obremenitev, da se zagotovi učinkovitost pogajalskega foruma.
- (31) Svobodni in pluralni mediji so bistvenega pomena za zagotavljanje kakovostnega novinarstva in dostopa državljanov do informacij. Temeljno prispevajo k javni razpravi in pravilnemu delovanju demokratične družbe. Pri prehodu iz tiskanih v digitalne medije se založniki medijskih publikacij soočajo s težavami pri izdajanju licenc za spletno uporabo svojih publikacij in povrnitvi naložb. Ker založniki medijskih publikacij niso priznani kot imetniki pravic, sta licenciranje in izvrševanje v digitalnem okolju pogosto kompleksna in neučinkovita.
- (32) Priznati je treba organizacijski in finančni prispevek založnikov pri proizvodnji tiskanih publikacij ter ju dodatno spodbujati, da se zagotovi trajnost založniške panoge. Zato je treba na ravni Unije zagotoviti harmonizirano pravno varstvo za tiskane publikacije v zvezi z digitalnimi uporabami. Tako varstvo bi bilo treba uspešno zagotoviti tako, da bi v pravo Unije uvedli avtorskim sorodne pravice za reproduciranje in dajanje na voljo tiskanih publikacij v zvezi z digitalnimi uporabami.
- (33) Za namene te direktive je treba opredeliti pojem tiskane publikacije tako, da zajema le medijske publikacije, ki jih objavi ponudnik storitve, ki se občasno ali redno posodablja v vseh medijih za obveščanje ali zabavo. Take publikacije bi na primer vključevale dnevne časopise, tedenske ali mesečne revije splošnega ali posebnega interesa in spletne strani z aktualno-informativnimi vsebinami. Periodičnih publikacije, ki se objavijo v znanstvene ali akademske namene, na primer znanstvene revije, ne bi smela zajemati zaščita, ki se prizna medijskih publikacijam na podlagi te

³³ Uredba (EU) št. 386/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. aprila 2012 o pooblastitvi Urada za usklajevanje na notranjem trgu (blagovne znamke in modeli) za naloge v zvezi z uveljavljanjem pravic intelektualne lastnine, vključno z organiziranjem srečanj predstavnikov javnega in zasebnega sektorja v okviru Evropskega opazovalnega urada za kršitve pravic intelektualne lastnine (UL L 129, 16.5.2012, str. 1).

direktive. Ta zaščita ne zajema dejanj v zvezi z vstavljanjem hiperpovezav, ki ne predstavljajo priobčitve javnosti.

- (34) Pravice, ki se s to direktivo dajejo založnikom medijskih publikacij, bi morale imeti enako področje uporabe kakor pravice do reproduciranja in dajanja na voljo javnosti, zagotovljene z Direktivo 2001/29/ES, kar zadeva digitalno uporabo. Zanje bi morale veljati tudi enake določbe o izjemah in omejitvah kot za tiste, ki se uporabljajo za pravice, zagotovljene z Direktivo 2001/29/ES, vključno z izjemo za namene citiranja, kot je kritika ali ocena, določena v členu 5(3)(d) navedene direktive.
- (35) Zaščita, ki je s to direktivo zagotovljena založnikom medijskih publikacij, ne bi smela vplivati na pravice avtorjev in drugih imetnikov pravic v delih in drugih predmetih urejanja, ki so zajete v njih, vključno glede obsega, v katerem lahko avtorji in drugi imetniki pravic izkoriščajo svoja dela ali druge predmete urejanja neodvisno od medijske publikacije, katere del so. Zato založnikom medijskih publikacij ne bi smelo biti omogočeno, da prekličejo zaščito, ki jih je bila priznana, napram avtorjem in drugim imetnikom pravic. To ne posega v pogodbene ureditve, sklenjene med založniki medijskih publikacij na eni strani in avtorji ter drugimi imetniki pravic na drugi strani.
- (36) Založniki, tudi založniki medijskih publikacij, knjig ali znanstvenih publikacij, pogosto delujejo na podlagi prenosa avtorskih pravic s pogodbenimi dogovori ali zakonskimi določbami. V tej zvezi založniki vlagajo z namenom izkoriščanja del, ki jih vsebujejo njihove publikacije, in lahko v nekaterih primerih izgubijo prihodke, če se taka dela uporabljajo v okviru izjem ali omejitev, kot so izjeme ali omejitve za zasebno kopiranje in reprografijo. V več državah članicah si nadomestilo za uporabo v okviru teh izjem delijo avtorji in založniki. Da bi lahko države članice upoštevale ta položaj in izboljšale pravno varnost za vse udeležene strani, bi jim moralo biti dovoljeno določiti, da imajo založniki takrat, kadar je avtor prenesel svoje pravice založniku ali mu zanje podelil licenco oziroma s svojimi deli kako drugače prispeva k publikaciji in so vzpostavljeni sistemi za zagotavljanje nadomestila za škodo, ki jo je utrpel zaradi izjeme ali omejitve, pravico zahtevati del takega nadomestila, pri čemer breme za založnika, da utemelji svoj zahtevek, ne sme presegati bremena, ki je določeno v veljavnem sistemu.
- (37) V zadnjih letih je postalo delovanje trga s spletno vsebino kompleksnejše. Spletne storitve, ki omogočajo dostop do avtorsko zaščitene vsebine, ki so jih naložili njihovi uporabniki, ne da bi se obrnili na imetnike pravic, so se razširile in postale glavni viri spletnega dostopa do vsebin. To vpliva na možnosti imetnikov pravic, da ugotovijo, ali in pod katerimi pogoji se uporabljajo njihovo delo ali drugi predmeti urejanja, ter kakšne so njihove možnosti, da bodo zanje dobili ustrezno nadomestilo.
- (38) Če izvajalci storitev informacijske družbe hranijo avtorsko zaščitena dela ali druge predmete urejanja, ki so jih naložili njihovi uporabniki, ali javnosti omogočajo dostop do njih, s tem pa njihova dejavnost presega zgolj zagotavljanje fizičnih zmogljivosti in gre pri njej za priobčitev javnosti, so dolžni skleniti licenčne sporazume z imetniki pravic, če niso upravičeni do izjeme glede odgovornosti iz člena 14 Direktive 2000/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta³⁴.

³⁴ Direktiva 2000/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2000 o nekaterih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, zlasti elektronskega poslovanja na notranjem trgu (UL L 178, 17.7.2000, str. 1).

Glede na člen 14 je treba preveriti, ali ima ponudnik storitev dejavno vlogo, tudi z optimizacijo predstavitve naloženih del ali predmetov urejanja ali njihove promocije, ne glede na naravo sredstev, ki jih v ta namen uporablja.

Da bi kakršen koli licenčni dogovor lahko deloval, bi morali ponudniki storitev informacijske družbe, ki hranijo velike količine avtorsko zaščitene del ali drugih predmetov urejanja, ki so jih naložili njihovi uporabniki, ali javnosti omogočajo dostop do njih, sprejeti primerne in sorazmerne ukrepe za zagotovitev zaščite del ali drugih predmetov urejanja, kot je uporaba učinkovitih tehnologij. Ta obveznost bi morala veljati tudi, če so ponudniki storitev informacijske družbe upravičeni do izjeme glede odgovornosti iz člena 14 Direktive 2000/31/ES.

- (39) Sodelovanje med izvajalci storitev informacijske družbe, ki hranijo velike količine avtorsko zaščitene del ali drugih predmetov urejanja, ki so jih naložili njihovi uporabniki, ali javnosti omogočajo dostop do njih, in imetniki pravic, je bistvenega pomena za delovanje tehnologij, kot so tehnologije za prepoznavanje vsebine. V takih primerih bi morali imetniki pravic zagotoviti potrebne podatke, s katerimi bi omogočili, da storitve prepoznajo njihovo vsebino, storitve pa bi morale biti pregledne za imetnike pravic glede uporabljenih tehnologij, da bi bila omogočena ocena njihove ustreznosti. Storitve bi morale imetnikom pravic zagotoviti predvsem informacije o vrsti uporabljene tehnologije, načinu njenega upravljanja in stopnji njihove uspešnosti pri prepoznavanju vsebin imetnikov pravic. Te tehnologije bi morale imetnikom pravic omogočati tudi, da od ponudnikov storitev informacijske družbe pridobijo informacije o uporabi njihovih vsebin, za katere velja dogovor.
- (40) Nekateri imetniki pravic, kot so avtorji in izvajalci, informacije potrebujejo za oceno gospodarske vrednosti svojih pravic, ki so harmonizirane s pravom Unije. To še posebej velja, če taki imetniki pravic podeljujejo licenco ali prenos pravic v zameno za nadomestilo. Avtorji in izvajalci so pri podeljevanju licenc ali prenosu svojih pravic navadno v podrejenem pogodbenem položaju, zato potrebujejo informacije, da bi lahko ocenili nadaljnjo gospodarsko vrednost svojih pravic v primerjavi z nadomestilom, ki so ga prejeli za licenco ali prenos teh pravic, vendar pogosto naletijo na pomanjkljivo preglednost. Deljenje ustreznih informacij s strani nasprotnih pogodbenih strank ali njihovih pravnih naslednikov je zato pomembno za preglednost in uravnoteženost sistema, ki ureja nadomestilo za avtorje in izvajalce.
- (41) Pri uporabi obveznosti glede preglednosti bi bilo treba upoštevati posebnosti različnih vsebinskih sektorjev in pravic avtorjev in izvajalcev v vsakem sektorju. Države članice bi se morale posvetovati z vsemi zadevnimi zainteresiranimi stranmi, saj bi to pripomoglo k določitvi posebnih zahtev za posamezne sektorje. Kot možnost za dosego dogovora med zadevnimi zainteresiranimi stranmi glede preglednosti bi bilo treba preučiti kolektivna pogajanja. Da bi sedanje prakse poročanja lahko prilagodili obveznostim glede preglednosti, bi bilo treba določiti prehodno obdobje. Ni treba, da bi se obveznosti glede preglednosti uporabljale za dogovore, sklenjene med organizacijami za kolektivno upravljanje pravic, saj zanje že veljajo obveznosti glede preglednosti v skladu z Direktivo 2014/26/EU.
- (42) Nekateri pogodbe za izkoriščanje pravic, harmoniziranih na ravni Unije so dolgotrajne in nudijo avtorjem in izvajalcem le malo možnosti, da bi se o njih ponovno pogajali s svojimi nasprotnimi pogodbenimi strankami ali njihovimi pravnimi nasledniki. Zato bi moral brez poseganja v zakonodajo, ki se za pogodbe uporablja v državah članicah, obstajati mehanizem za prilagoditev nadomestila za primere, ko je nadomestilo, ki je bilo prvotno dogovorjeno v okviru licence ali prenosa pravic, nesorazmerno nizko v

primerjavi z zadevnimi prihodki in koristmi, ki izhajajo iz izkoriščanja dela ali posnetka izvedbe, tudi glede na preglednost, ki jo zagotavlja ta direktiva. Pri oceni položaja bi bilo treba upoštevati posebne okoliščine vsakega primera ter posebnosti in prakse različnih vsebinskih sektorjev. Če se stranki ne dogovorita za prilagoditev nadomestila, bi moral imeti avtor ali izvajalec pravico do uveljavljanja zahtevka po sodni poti ali pri drugem pristojnem organu.

- (43) Avtorji in izvajalci svoje pravice napram svojim pogodbenim partnerje pogosto neradi uveljavljajo pred sodiščem. Zato bi morale države članice zagotoviti alternativen postopek reševanja sporov, ki bi obravnaval zahtevke, povezane z obveznostjo glede preglednosti, in mehanizem prilagoditve pogodbe.
- (44) Ciljev te direktive, zlasti posodobitve nekaterih vidikov pravnega okvira Unije o avtorskih pravicah, da bi bil upoštevan tehnološki razvoj in novi kanali za distribucijo zaščitene vsebine na notranjem trgu, ne morejo v zadostni meri doseči države članice, temveč jih je mogoče zaradi obsega, učinkov in čezmejne razsežnosti bolje doseči na ravni Unije. Unija lahko zato sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (45) Ta Direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki so opredeljena zlasti v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah. Skladno s tem bi bilo treba to direktivo razlagati in uporabljati v skladu z navedenimi pravicami in načeli.
- (46) Pri vsaki obdelavi osebnih podatkov na podlagi te direktive bi se morale spoštovati temeljne pravice, vključno s pravico do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja in pravico do varstva osebnih podatkov iz členov 7 in 8 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, taka obdelava pa mora biti v skladu z Direktivo 95/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta³⁵ ter Direktivo 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta³⁶.
- (47) V skladu s skupnimi političnimi izjavami držav članic in Komisije o obrazložitenih dokumentih³⁷ z dne 28. septembra 2011 so se države članice zavezale, da v upravičenih primerih obvestilo o ukrepih za prenos v nacionalno zakonodajo priložijo enega ali več dokumentov, s katerimi obrazložijo razmerje med sestavnimi deli direktive in ustreznimi deli nacionalnih instrumentov za prenos direktiv v nacionalno zakonodajo. Zakonodajalec meni, da je predložitev takih dokumentov v primeru te direktive upravičena –

STA SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

³⁵ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (UL L 281, 23.11.1995, str. 31). Ta direktiva se razveljavi z učinkom od 25. maja 2018 in se nadomesti z Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

³⁶ Direktiva 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij (Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah), (UL L 201, 31.7.2002, str. 37), po spremembi z direktivama 2006/24/ES in 2009/136/ES imenovana „direktiva o e-zasebnosti“.

³⁷ UL C 369, 17.12.2011, str. 14.

NASLOV I SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

1. Ta direktiva določa pravila, katerih namen je nadaljnja harmonizacija prava Unije, ki se uporablja za avtorske in sorodne pravice v okviru notranjega trga ob upoštevanju zlasti digitalnih in čezmejnih uporab zaščitene vsebine. Določa tudi pravila o izjemah in omejitvah, o olajšanju licenciranja ter pravila, katerih namen je zagotavljati dobro delujoč trg za izkoriščanje del in drugih predmetov urejanja.
2. Razen v primerih iz člena 6 ta direktiva ne posega v obstoječa pravila iz trenutno veljavnih direktiv na tem področju, zlasti direktiv 96/9/ES, 2001/29/ES, 2006/115/ES, 2009/24/ES, 2012/28/EU in 2014/26/EU, ter nanje v ničemer ne vpliva.

Člen 2

Opredelitve

Za namene te direktive se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „raziskovalna organizacija“ pomeni univerzo, raziskovalno ustanovo ali drugo organizacijo, katere glavni cilj je izvajati znanstvene raziskave ali izvajati znanstvene raziskave ter opravljati izobraževalne storitve:
 - (a) na nepridobitni osnovi ali z reinvestiranjem vsega dobička v svoje znanstvene raziskave; ali
 - (b) na podlagi naloge v javnem interesu, ki jo priznava država članica;
na način, da dostopa do rezultatov znanstvenih raziskav ne more prednostno uživati podjetje, ki izvaja odločilen vpliv na tako organizacijo;
- (2) „besedilno in podatkovno rudarjenje“ pomeni vsako avtomatsko analitično tehniko, katere namen je analiza besedila in podatkov v digitalni obliki, da se ustvarijo informacije, kot so vzorci, trendi in korelacije;
- (3) „ustanova za varstvo kulturne dediščine“ pomeni javno dostopno knjižnico ali muzej, arhiv ali filmsko ustanovo ali ustanovo za avdio dediščino;
- (4) „medijska publikacija“ pomeni postavitev zbirke književnih del novinarske narave, ki lahko zajema tudi druga dela ali predmete urejanja ter predstavlja posamezni del v periodični ali redno posodabljeni publikaciji pod istim naslovom, kot je časopis ali revija splošnega ali posebnega interesa, ki ima namen obveščanja o novicah ali drugih temah ter je objavljena v katerem koli mediju na pobudo ponudnika storitev, za katero je uredniško odgovoren in jo nadzira.

NASLOV II

UKREPI ZA PRILAGODITEV IZJEM IN OMEJITEV DIGITALNIM IN ČEZMEJNIM OKOLJEM

Člen 3

Tekstovno in podatkovno rudarjenje

1. Države članice določijo izjemo od pravic iz člena 2 Direktive 2001/29/ES, členov 5(a) in 7(1) Direktive 96/9/ES in člena 11(1) te direktive za reprodukcije in pridobivanje izvlečkov vsebine, ki jih opravijo raziskovalne organizacije, da bi izvajale besedilno in podatkovno rudarjenje na delih ali drugih predmetih urejanja, do katerih imajo zakonit dostop za namene znanstvenega raziskovanja.
2. Vsako pogodbeno določilo, ki nasprotuje izjemi iz odstavka 1, je neizvršljivo.
3. Imetniki pravic imajo pravico, da uporabijo ukrepe za zagotovitev varnosti in celovitosti omrežij in podatkovnih zbirk, kjer gostujejo dela ali drugi predmeti urejanja. Taki ukrepi ne presegajo tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.
4. Države članice spodbujajo imetnike pravic in raziskovalne organizacije k opredelitvi skupno dogovorjenih najboljših praks o uporabi ukrepov iz odstavka 3.

Člen 4

Uporaba del in drugih predmetov urejanja v dejavnostih digitalnega in čezmejnega poučevanja

1. Države članice uredijo izjemo ali omejitev pravic iz členov 2 in 3 Direktive 2001/29/ES, členov 5(a) in 7(1) Direktive 96/9/ES, člena 4(1) Direktive 2009/24/ES in člena 11(1) te direktive, da bi omogočile digitalno uporabo del in drugih predmetov urejanja izključno za namen ilustracije pri poučevanju, kolikor to upravičuje nekomercialni namen, ki ga je treba doseči, pod pogojem da:
 - (a) uporaba poteka v prostorih izobraževalne ustanove ali prek varnega elektronskega omrežja, ki je dostopno zgolj učencem ali študentom izobraževalne ustanove in učiteljskemu osebju;
 - (b) uporabo spremlja navedba vira, vključno z avtorjevim imenom, razen če se to izkaže za nemogoče.
2. Države članice lahko določijo, da se sprejeta izjema skladno z odstavkom 1 ne uporablja na splošno ali v zvezi s posebnimi vrstami del ali drugih predmetov urejanja, če so ustrezne licence, ki dovoljujejo opisana dejanja v odstavku 1, na enostaven način na voljo na trgu.

Države članice, ki izkoristijo določbo iz prvega pododstavka, sprejmejo potrebne ukrepe, da zagotovijo ustrezno razpoložljivost in vidnost licenc, ki dovoljujejo dejanja, opisana v odstavku 1, za izobraževalne ustanove.
3. Za uporabo del ali drugih predmetov urejanja izključno za ilustracije pri poučevanju prek varnih elektronskih omrežij, opravljeno v skladu z določbami nacionalne zakonodaje, sprejetimi skladno s tem členom, se šteje, da je potekala izključno v državi članici, v kateri ima izobraževalna ustanova sedež.
4. Države članice lahko določijo pravično nadomestilo za škodo, ki jo utrpijo imetniki pravic zaradi uporabe njihovih del ali drugih predmetov urejanja skladno z odstavkom 1.

Člen 5

Ohranjanje kulturne dediščine:

Države članice uredijo izjemo od pravic iz člena 2 Direktive 2001/29/ES, členov 5(a) in 7(1) Direktive 96/9/ES, člena 4(1)(a) Direktive 2009/24/ES in člena 11(1) te direktive, ki ustanovam za varstvo kulturne dediščine dovoljuje izdelavo izvodov vseh del ali predmetov urejanja, ki so trajno v njihovih zbirkah, v vseh formatih ali medijih, izključno za namen ohranjanja takih del ali drugih predmetov urejanja in kolikor je to za tako ohranjanje potrebno.

Člen 6

Skupne določbe

Člen 5(5) in prvi, tretji ter peti pododstavek člena 6(4) Direktive 2001/29/ES se uporabljajo za izjeme in omejitve iz tega naslova.

NASLOV III

UKREPI ZA BOLJŠE PRAKSE LICENCIRANJA IN ZAGOTOVITEV ŠIRŠEGA DOSTOPA DO VSEBINE

POGLAVJE 1

Razprodana dela:

Člen 7

Uporaba razprodanih del s strani ustanov za varstvo kulturne dediščine

1. Države članice zagotovijo, da kadar organizacija za kolektivno upravljanje pravic v imenu svojih članov sklene neizključno licenco za nekomercialne namene z ustanovo za varstvo kulturne dediščine za digitalizacijo, distribucijo, priobčitev javnosti ali dajanje na voljo razprodanih del ali drugih predmetov urejanja, ki so trajno v zbirkah ustanove, se uporaba take neizključne licence lahko razširi, ali pa se zanjo to lahko domneva, na imetnike pravic iste kategorije, kot so tisti, ki jih zajema licenca, in ki jih ne zastopa kolektivna organizacija za upravljanje pravic, pod pogojem, da:
 - (a) je kolektivna organizacija za upravljanje pravic na podlagi pooblastil imetnikov pravic široko reprezentativna glede na imetnike pravic v tej kategoriji del ali drugih predmetov urejanja ter pravic, ki so predmet licence;
 - (b) je vsem imetnikom pravic zagotovljeno enako obravnavanje v zvezi s pogoji iz licence;
 - (c) vsi imetniki pravic lahko kadar koli vložijo ugovor v zvezi s svojimi deli ali drugimi predmeti urejanja, za katere se šteje, da so razprodana, in izključijo uporabo licence za svoja dela ali druge predmete urejanja.
2. Delo ali predmet urejanja se šteje za razprodano, kadar celotno delo ali drug predmet urejanja v vseh svojih prevodih, različicah in pojavitvah ni na voljo javnosti po običajnih trgovinskih kanalih ter ni mogoče razumno pričakovati, da bo postalo na voljo javnosti.

Država članica po posvetovanju z imetniki pravic, kolektivnimi organizacijami za upravljanje pravic in ustanovami za varstvo kulturne dediščine zagotovi, da zahteve, ki se uporabljajo za ugotavljanje, ali se dela in drugi predmeti urejanja lahko licencirajo v skladu z odstavkom 1, ne presegajo tistega, kar je potrebno in razumno, ter ne preprečuje možnosti, da se za zbirko kot celoto ugotovi status razprodanega dela, kadar se lahko razumno domneva, da so vsa dela ali drugi predmeti urejanja v zbirki razprodani.
3. Države članice zagotovijo, da se sprejmejo ustrezni ukrepi za obveščanje javnosti o:
 - (a) označitvi del ali drugih predmetov urejanja kot razprodanih;
 - (b) licenci in zlasti njeni uporabi za nezastopane imetnike pravic;
 - (c) možnosti ugovora imetnikov pravic iz točke (c) odstavka 1;tudi v razumnem roku, preden se dela ali drugi predmeti urejanja digitalizirajo, distribuirajo, priobčijo javnosti ali dajo na voljo.
4. Države članice zagotovijo, da licence iz odstavka 1 pridobiva organizacija za kolektivno upravljanje pravic, ki je reprezentativna v državi članici, kjer:

- (a) so bila dela ali fonogrami prvič objavljeni, oziroma če niso bila, kjer so bila prvič predvajana, razen kinematografskih in avdiovizualnih del;
 - (b) imajo producenti del svoj sedež ali običajno prebivališče v primerih kinematografskih in avdiovizualnih del; ali
 - (c) ima sedež ustanova za varstvo kulturne dediščine, kadar države članice ali tretje države po razumnih prizadevanjih ni bilo mogoče določiti v skladu s točkama (a) in (b).
5. Odstavki 1, 2 in 3 se ne uporabljajo za dela ali druge predmete urejanja državljanov tretjih držav, razen kadar se uporabljata točki (a) in (b) odstavka 4.

Člen 8

Čezmejne uporabe

1. Dela ali drugi predmeti urejanja, ki jih zajemajo izdane licence v skladu s členom 7, lahko uporablja ustanova za varstvo kulturne dediščine v skladu z licenčnimi pogoji v vseh državah članicah.
2. Države članice zagotovijo, da so informacije, ki omogočajo identifikacijo del ali drugih predmetov urejanja, ki jih zajema licenca, izdana v skladu s členom 7, in informacije o možnosti ugovora imetnikov pravic iz člena 7(1)(c) javno dostopne na enotnem spletnem portalu najmanj šest mesecev, preden so dela ali drugi predmeti urejanja digitalizirani, distribuirani, priobčeni javnosti ali dani na voljo v državah članicah razen tiste, kjer je bila licenca izdana, in sicer za celotno obdobje trajanje licence.
3. Portal iz odstavka 2 vzpostavi in upravlja Urad Evropske unije za intelektualno lastnino v skladu z Uredbo (EU) št. 386/2012.

Člen 9

Dialog z zainteresiranimi stranmi

Države članice zagotovijo redni dialog med reprezentativnimi organizacijami uporabnikov in imetnikov pravic ter vseh drugih relevantnih organizacij, da bi na ravni posameznega sektorja spodbudile relevantnost in uporabnost mehanizmov licenciranja iz člena 7(1), zagotovile učinkovitost zaščitnih ukrepov za imetnike pravic iz tega poglavja, zlasti glede ukrepov za obveščanje javnosti, in, kadar se uporablja, pripomogle k določitvi zahtev iz drugega pododstavka člena 7(2).

POGLAVJE 2

Dostop do avdiovizualnih del na platformah videa na zahtevo in njihova razpoložljivost

Člen 10

Mehanizem pogajanja

Kadar se strani, ki želita skleniti sporazum za namen dajanja na voljo avdiovizualnih del na platformah videa na zahtevo, soočata s težavami v zvezi z licenciranjem pravic, države članice zagotovijo, da se strani lahko opreta na pomoč nepristranskega organa z ustreznimi izkušnjami. Navedeni organ zagotovi pomoč pri pogajanjih in doseganju sporazumov.

Najpozneje do [datum iz člena 21(1)] države članice Komisijo uradno obvestijo o organu iz odstavka 1.

NASLOV IV

UKREPI ZA OBLIKOVANJE DOBRO DELUJOČEGA TRGA ZA AVTORSKE PRAVICE

POGLAVJE 1

Pravice v publikacijah

Člen 11

Zaščita medijskih publikacij v zvezi z digitalnimi uporabami

1. Države članice založnikom medijskih publikacij zagotovijo pravice iz člena 2 in člena 3(2) Direktive 2001/29/ES za digitalno uporabo njihovih medijskih publikacij.
2. Pravice iz odstavka 1 ne krnijo pravic iz prava Unije za avtorje in druge imetnike pravic v zvezi z deli in drugimi predmeti urejanja, vključenimi v medijsko publikacijo, in v nobenem pogledu ne vplivajo nanje. Na take pravice se ni dovoljeno sklicevati napram navedenim avtorjem in drugim imetnikom pravic ter se jih zlasti ne sme prikrajšati za pravico izkoriščanja njihovih del in drugih predmetov urejanja, neodvisno od medijske publikacije, v katero so vključeni.
3. Členi 5 do 8 Direktive 2001/29/ES in Direktive 2012/28/EU se smiselno uporabljajo za pravice iz odstavka 1.
4. Pravice iz odstavka 1 prenehajo veljati 20 let po objavi medijske publikacije. Ta rok začne teči prvega januarja tistega leta, ki sledi datumu objave.

Člen 12

Zahtevki za pravično nadomestilo

Kadar je avtor prenesel na založnika ali jo pri njem licenciral, lahko države članice določijo, da tak prenos ali licenca pomeni zadostno pravno podlago za založnika, da zahteva delež nadomestila za uporabe dela na podlagi izjeme ali omejitve prenesene ali licencirane pravice.

POGLAVJE 2

Določene uporabe zaščitene vsebine s strani spletnih storitev

Člen 13

Uporaba zaščitene vsebine s strani ponudnikov storitev informacijske družbe, ki shranjujejo in dajejo dostop do obsežnih količin del in drugih predmetov urejanja, ki jih naložijo njihovi uporabniki

1. Ponudniki storitev informacijske družbe, ki shranjujejo in javnosti zagotavljajo dostop do obsežnih količin del ali drugih predmetov urejanja, ki jih naložijo njihovi uporabniki, v sodelovanju z imetniki pravic sprejmejo ukrepe za zagotovitev izvajanja sporazumov za uporabo njihovih del ali predmetov urejanja, sklenjenih z imetniki pravic, ali za preprečitev razpoložljivosti del ali drugih predmetov urejanja v okviru njihovih storitev, ki so bili ugotovljeni v sodelovanju s ponudniki storitev. Navedeni ukrepi, kot je na primer uporaba učinkovitih tehnologij za prepoznavanje vsebine, so ustrezni in sorazmerni. Ponudniki storitev imetnikom pravic zagotavljajo ustrezne informacije o delovanju in izvajanju ukrepov ter, kadar je to ustrezno, ustrezno poročajo o prepoznavanju in uporabi del in drugih predmetov urejanja.

2. Države članice zagotovijo, da ponudniki storitev iz odstavka 1 vzpostavijo mehanizme za pritožbe in odškodnine, ki so na voljo uporabnikom v primeru sporov glede uporabe ukrepov iz odstavka 1.
3. Države članice po potrebi olajšajo sodelovanje med ponudniki storitev informacijske družbe in imetniki pravic v okviru dialoga zainteresiranih strani, da bi se s tem določile najboljše prakse, kot so na primer ustrezne in sorazmerne tehnologije prepoznavanja vsebin, pri čemer se med drugim upošteva narava storitev, razpoložljivost tehnologij in njihova učinkovitost glede na tehnološki razvoj.

POGLAVJE 3

Pravično nadomestilo v pogodbah avtorjev in izvajalcev

Člen 14

Obveznost glede preglednosti

1. Države članice zagotovijo, da avtorji in izvajalci redno in ob upoštevanju posebnosti vsakega sektorja prejmejo pravočasne, ustrezne in zadostne informacije o izkoriščanju njihovih del in izvedb od tistih, pri katerih so licencirali svoje pravice ali jih nanje prenesli, zlasti o načinih izkoriščanja, ustvarjenih prihodkih in nadomestilu, ki jim pripada.
2. Obveznost iz odstavka 1 je sorazmerna in učinkovita ter v vsakem sektorju zagotavlja primerno raven preglednosti. Kadar pa bi bilo upravno breme zaradi obveznosti nesorazmerno glede na prihodke, ustvarjene z izkoriščanjem dela ali izvedbe, lahko države članice obveznost iz odstavka 1 prilagodijo, če ostane učinkovita in zagotavlja ustrezno stopnjo preglednosti.
3. Države članice lahko odločijo, da se obveznost iz odstavka 1 ne uporablja, če avtorjev ali izvajalčev prispevek glede na celotno delo ali izvedbo ni znoten.
4. Odstavek 1 se ne uporablja za subjekte, za katere veljajo obveznosti glede preglednosti iz Direktive 2014/26/EU.

Člen 15

Mehanizem prilagoditve pogodbe

Države članice zagotovijo, da so avtorji in izvajalci upravičeni, da zahtevajo dodatno, primerno nadomestilo od druge strani, s katero so sklenili pogodbo za izkoriščanje pravic, kadar je prvotno dogovorjeno nadomestilo nesorazmerno nizko v primerjavi z naknadnimi relevantnimi prihodki in koristmi, ki izvirajo iz izkoriščanja del ali izvedb.

Člen 16

Mehanizem za reševanje sporov

Države članice zagotovijo, da se spori v zvezi z obveznostjo glede preglednosti na podlagi člena 14 in mehanizma prilagoditve pogodbe na podlagi člena 15 lahko predložijo v postopku prostovoljnega, alternativnega reševanja sporov.

NASLOV V KONČNE DOLOČBE

Člen 17

Spremembe drugih direktiv

1. Direktiva 96/9/ES se spremeni:
 - (a) V členu 6(2) se točka (b) nadomesti z naslednjim:

„(b) kadar se uporablja izključno v namen ilustracije pri poučevanju ali znanstvenem raziskovanju, če se navede vir, in v obsegu, ki ga upravičuje nekomercialni namen, ki naj se doseže, brez poseganja v izjeme in omejitve iz Direktive [ta direktiva];“
 - (b) V členu 9 se točka (b) nadomesti z naslednjim:

„(b) v primeru jemanja izvlečkov v namen ilustracije pri poučevanju ali znanstvenem raziskovanju, če se navede vir, in v obsegu, ki ga upravičuje nekomercialni namen, ki naj se doseže, brez poseganja v izjeme in omejitve iz Direktive [ta direktiva];“
2. Direktiva 2001/29/ES se spremeni:
 - (a) v členu 5(2) se točka (c) nadomesti z naslednjim:

„(c) v zvezi s posebnimi dejanji reproduciranja, ki jih izvedejo javno dostopne knjižnice, izobraževalne ustanove, muzeji ali arhivi in katerih cilj ni neposredna ali posredna ekonomska ali komercialna korist, brez poseganja v izjeme in omejitve iz Direktive [ta direktiva];“
 - (b) V členu 5(3) se točka (a) nadomesti z naslednjim:

„(b) uporaba izključno v namen ilustracije pri poučevanju ali znanstvenem raziskovanju, če se navede vir, vključno z imenom in priimkom avtorja, razen če se to izkaže za nemogoče, in v obsegu, ki ga upravičuje nekomercialni namen, ki naj se doseže, brez poseganja v izjeme in omejitve iz Direktive [ta direktiva];“
 - (c) V členu 12(4) se dodata naslednji točki:

„(e) preučitev učinka prenosa Direktive [ta direktiva] na delovanje notranjega trga in opozoriti na morebitne težave pri prenosu;

„(f) omogočanje izmenjave informacij o ustreznem razvoju zakonodaje in sodne prakse, pa tudi o praktični uporabi ukrepov, ki so jih države članice sprejele za izvajanje Direktive [ta direktiva];

(g) razpravljanje o drugih vprašanjih, ki izhajajo iz uporabe Direktive [ta direktiva].“

Člen 18

Čas uporabe

1. Ta direktiva se uporablja za vsa dela in druge predmete urejanja, zaščitene z zakonodajo držav članic na področju avtorskega prava dne [datum iz člena 21(1)] ali pozneje.
2. Določbe iz člena 11 se uporabljajo tudi za medijske publikacije, objavljene pred [datum iz člena 21(1)].

3. Ta direktiva se uporablja brez poseganja v katere koli sklenjene akte in pravice, pridobljene pred [datum iz člena 21(1)].

Člen 19
Prehodna določba

Za sporazume za licenciranje ali prenos pravic avtorjev in izvajalcev velja obveznost glede preglednosti iz člena 14 od [eno leto po datumu iz člena 21(1)].

Člen 20
Varstvo osebnih podatkov

Obdelava osebnih podatkov v okviru te direktive se izvede v skladu z direktivama 95/46/ES in 2002/58/ES.

Člen 21
Prenos v nacionalno zakonodajo

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje v [12 mesecih po začetku veljavnosti]. Besedilo navedenih predpisov nemudoma sporočijo Komisiji.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice sporočijo Komisiji besedilo temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejete na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 22
Pregled

1. Ne prej kot [pet let po datumu iz člena 21(1)] Komisija izvede pregled te direktive in predloži poročilo o glavnih ugotovitvah Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru.
2. Države članice zagotovijo Komisiji vse potrebne informacije za pripravo poročila iz odstavka 1.

Člen 23
Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 24
Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik